

Asia: STM093:00/2016

## **Romaniasian neuvotelukunnan luonnos Romanipoliittiseksi ohjelmaksi (2018-2022)**

### **Lausunnonantajan lausunto**

#### **Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

Vihreä liitto rp. kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa seuraavaa:

Romaniasian neuvotelukunnan luonnos Suomen romanipoliittiseksi ohjelmaksi (2018-2022) sisältää monia tarpeellisia ja konkreettisia toimenpiteitä romanien aseman ja oikeuksien edistämiseksi. Ohjelmaluonnos on edeltäjäänsä kokonaisvaltaisempi, minkä takia se voi paremmin tukea romanien hyvinvointia elämän eri osa-alueilla. Ohjelman erityisenä vahvuutena on sen antama huomio haavoittuvassa asemassa oleviin romaneihin kuten maahanmuuttajiin ja naisiin. Lisäksi ohjelma korostaa oleellisesti romanien osallisuuden merkitystä romanien oikeuksien toteutumisen kannalta. Vihreä liitto kuitenkin ilmaisee huolensa perus- ja ihmisoikeuksien näkymättömyydestä ohjelmassa. Perus- ja ihmisoikeuksien pitäisi olla keskeisimpiä ohjelman keinoja ja toimeenpanoa ohjaavia periaatteita, mutta nyt ne on mainittu ohimennen 8. periaatteessa. Perus- ja ihmisoikeudet muodostavat oleellisen pohjan romanien yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Ohjelma sisältää 159 toimenpide-ehdotusta, jolla pyritään edistämään romanien yhdenvertaisuutta. Vihreä liitto toivoo toimenpide-ehdotuksiin konkreettisempaa ja täsmällisempää kielenkäyttöä, sillä tällä hetkellä monissa ehdotuksissa ei määritellä tarkoin, millä tavoin toimenpide toteutetaan tai miten tavoite saavutetaan. Vihreä liitto vaatii, että ohjelman toteuttamiseen allokoidaan riittävät resurssit.

Ohjelmassa huomautetaan, että toimenpiteiden toteutuminen riippuu poliittisesta tahdosta, mikä heikentää luonnoksen kunnianhimoisuutta. Lausuma vesittää hallitusten velvollisuutta panna ohjelma käytäntöön. Vihreä liitto vaatii, että nykyinen ja seuraava hallitus sitoutuvat ohjelmaan ja toteuttavat ehdotetut toimenpiteet.

Vihreä liitto esittää yksityiskohtaisimmissa perusteluissa muutamia esimerkkejä toimenpiteistä, jotka nykyisessä muodossaan ovat väliä. Vihreä liitto kiittää, että useisiin toimenpide-ehdotuksiin on liitetty seurantakohteet ja ohjelmaan sisältyy avainindikaattoreita, joiden avulla voidaan seurata ohjelman toimeenpanoa, mutta muistuttaa, että on ensiarvoisen tärkeää, että ohjelman toteuttamiselle varataan riittävät resurssit.

Vihreä liitto kommentoi yksityiskohtaisemmin seuraavia osioita:

### 3.1.2. Perusopetus

Osiossa ei ole mainintaa koulukiusaamisesta, joka kohdistuu erityisesti romaneihin. Kiusaamisella on negatiivinen vaikutus koulumenestykseen, mikä usein johtaa koulun keskenjättämiseen. Romanilapsiin kohdistuva kiusaaminen vähentää koulumotivaatiota ja lisää poissaoloja. Vihreä liitto suosittelee, että luvussa huomioidaan kiusaamisen vaikutus romanien koulumenestykseen ja suosittelee toimenpidettä kiusaamisen ehkäisemiin.

Peruskoulun opinto-ohjauksessa on varmistettava, etteivät opinto-ohjaajien ennakkoluulot ohjaa romanien jatkokoulutusmahdollisuuksia. Tämän vuoksi Vihreä liitto suosittelee, että toimenpide 10 sisältää koulutuksen opinto-ohjaajille yhdenvertaisuudesta ja opiskelijoiden tasa-arvoisesta kohtelusta. Lisäksi Vihreä liitto ehdottaa toimenpide 12 yksityiskohtaisempaa perustelua, kuinka romanilasten ja -nuorten edustuksellisuutta vahvistetaan osallisuustoiminnassa.

### 3.1.3. Lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus ja vapaa sivistystyö

Osiossa ei ole pohdittu tarpeeksi syvällisesti syitä romanien vähäiseen osallistumiseen lukiokoulutukseen. Lisäksi luvussa ei avata romanien tilannetta korkeakouluissa. Vihreä liitto ehdottaa, että toimenpide 15 avataan millä tavoin opettajien perus- ja täydennyskoulutuksenjärjestäjiä kannustetaan sisällyttämään tietoa romanikulttuurista.

### 3.5. Romaniväestön syrjinnän torjunta sekä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen

Vihreä liitto arvostaa, että ohjelmassa kiinnitetään huomioita sukupuoleen ja moniperustaiseen syrjintään. Vihreä liitto toivoo, että toimenpide-ehdotus 89 toteutetaan yhdessä romanijärjestöjen kanssa. Tällä hetkellä vastuutahoina ovat pelkästään OM ja STM, mutta romanijärjestöillä pitää olla

olennainen rooli tiedotuskampanjan sisällön tuottamiseen, vaikka vastuu ja koordinointi olisi julkisella hallinnolla.

liitto rp. Vihreä

Vihreä liitto rp. - vs. puoluesihteerä Kaisa Hernberg